

faar, at de Sphærer, i hvilke jeg i Diebliffet anser Lønningerne for at være temmelig høje, i Særdeleshed i Sammenligning med, hvad man byder de Menige, ere saadanne, med Hensyn til hvilke jeg ikke har saa meget praktisk Kjendskab til Livet, som naar man taler om den menige Soldat. Jeg skal altsaa lade dette Spørgsmaal ligge, jeg tvivler desuden ikke om, at det vil blive Gjenstand for yderligere Overveelse i et Udvalg.

Ansvar: Jeg finder det ganske naturligt, at Spørgsmaalet om den menige Soldats Lønning er blevet reist her idag, ligesom det forleden Dag blev reist under Forhandlingen af en anden Lov, thi dette Spørgsmaal maa ligge os alle nær, fordi en stor Del af Medlemmerne her i Salen enten selv have gjort Tjeneste eller have Børn, der have gjort Tjeneste, eller som ville komme til at gøre Tjeneste i Hæren. Det er altsaa naturligt, at der reises det Spørgsmaal: Er 22 § om Dagen en tilstrækkelig Lønning for den menige Soldat i hans Tjenestetid? Svaret derpaa vil nu bero paa, hvad man betragter som det, der skal ydes den menige Soldat i hans Tjenestetid. Det er udtalt i et tidligere Udkast til en Organisationsplan, at der skal ydes ham det Nødvendige til et nødvendigt Underhold, og jeg tror heller ikke, vi kunne ville yde Soldaten en Betaling for Tjenesteprestationer, derom kan der ikke være Tale; men der skal ydes ham det Nødvendige til et nødvendigt Underhold. Det er nu ganske vist, at 22 § i vore Dage ikke er mange Penge; men jeg vil strax gjøre opmærksom paa, at der ved Siden af de 22 § ligger en Brødration, som ogsaa maa tages med i Betragtning. Jeg tror egentlig, at det Günstigste vilde være, saaledes som tidligere ofte udtalt her i Salen af en Mand, som ikke længere er Medlem af Thinget, om Staten overtog Forpligtelsen til at underholde Soldaten, medens han er i Tjenesten; det kunde i mange Henseender have sin store Fordeel. Der er Afdelinger, hvori en saadan Ordning er indført med Hensyn til Middagsbepisningen, og blandt Andet er dette Tilfældet ved de Afdelinger, der garnisonere i Aarhus. Der har man været i Stand til for 11 § at flette den menige Mand et, som jeg tror at turde sige, taveligt, men ordentligt Middagsmaaltid, og der bliver altsaa tilbage for Soldaten til hans daglige Underhold 11 § plus omtrent 4 § til Brød; undertiden er det mere efter Brødpriiserne, men lad os sige 4 §. Det er ganske vist, at dette ikke er meget, men jeg tør paastaar, at der ikke behøves et saa stort Tillæg, som den ærede sidste Taler mente, for at Soldaten kan faae et nødvendigt Underhold. At gaa med til et Tillæg af 10 § om Dagen, turde jeg ikke indlade mig paa; men vi ville jo senere ved 2den Behandling komme til at forhandle om hvilket Tillæg man kan give. For at behyve den finansielle Side af Sagen, skal jeg blot frem-

hæve, hvad allerede flere af de ærede Medlemmer ville være opmærksomme paa, at et Tillæg af 2 § daglig repræsenterer en Sum af 55,000 Rd. Naar man saa bestemt sondrer Hærens faste Besalingsmandskab fra de Menige og opstiller dem i Modsetning til disse, maa man dog huske paa, at de efter den nugældende Lov i Fremtiden alle ville have delt lige Billaar med de Menige og ville have været Menige ligesaa længe som de. De have altsaa i Forveien ydet det Samme som de Menige; de have betalt og delt lige med den; det maa man ikke glemme. — Hvad angaar det foreliggende Lovforslag, indeholder det jo i alt Væsentligt, navnlig for Officerernes Vedkommende, paa en ringe Forskiel nær det Samme som Loven af 1867, men jeg tror ikke, at ærede Medlemmer gjøre sig selv rigtig klart, hvad de Lønningsfater egentlig betyde, som opstilles i en saadan Lønningslov. Naar man kaster Blik paa en Gage af 4000 Rd., ser det jo ud som noget Stort, ja, endog som noget meget Stort; men man tænker ikke paa alle de Lønninger, der ligge foran. Naar man vil danne sig et nogenlunde klart Begreb om, hvorledes en Kreds af Embeds- og Bestillingsmænd er lønnet, kan man, dersom det er en Kreds, i hvilken der findes en Opstigen Sted fra neden af opad, bedst gjøre dette ved at tage det hele Beløb af den aarlige Lønning og fordele det paa samtlige de i dette Komplex af Personer værende Individer; man vil da faae at se, hvor stor Gjennemsnitslønnen er, og dette giver en klarere Forestilling om, hvad disse Mænd virkelig opnaa end naar man siger, at en General har saa Meget, en Oberst saa Meget og en Kapitain saa Meget. Det er nemlig ganske vist, at dersom jeg er Kapitain i 20 Aar, Oberst i 5 Aar og General i 1 Aar, saa rytter den store Generalsgage mig ikke meget; men naar man derimod tager Gjennemsnittet af det hele Gagebeløb, faar man en klarere Forestilling om, hvorledes Sagen stiller sig. Jeg skal da tillade mig at gjøre opmærksom paa, at Gjennemsnitslønnen for Hærens Officerspersonale i 1842 — altsaa for 30 Aar siden — var 1007 Rd., og derved blev den staaende indtil 1856, da der udkom en Lov om en midlertidig Lønningsforbedring paa Grund af de betydelige Prisforhøielser, der fandt Sted paa Livets første Fornødenheder; man gik ud fra, at disse Prisforhøielser og denne Forbyrdelse af Livet i det Hele androg 20 à 25 Procent. Ved den Lov, der den Gang udkom, steg Gjennemsnittet af Lønningen til 1220 Rd., og i det Forslag, som i 1858 blev forelagt Rigsraadet, var det ansat til 1207 Rd. Saaledes som Forslaget, der jo indeholder nogen Forbedring fra Loven af 1867, her foreligger, vil Gjennemsnitssummen blive 1112 Rd.; men jeg skal strax tillade mig at gjøre ærede Medlemmer opmærksomme paa, at der til Loven af 1867 knyttedes en for de Militære meget indgribende Bestemmelse, nemlig den, at den Fritagelse for